

Naj živi
Oktobrska revolucija!

DELO

GLASILO AVTONOMNE TRŽAŠKE FEDERACIJE K.P.I.
Obnovljena izdaja • Leto XII. • šte. 16 (550) TRST • 11. NOVEMBRA 1960 Posamezna številka 25 lir

Vstopite v partijo bratstva
med Slovenci in Italijani.
Vpišite se v Komunistično
partijo!

Komunistična partija je utrdila svoje položaje: povečala je število glasov za pokrajinski svet v Trstu in odnesla sijajno zmago v miljski občini

Naše izhodišče za nove zmage

Zmagale so tudi enotne demokratične liste v občinah Devin-Nabrežina, Dolina in Zgonik ter tako obdržale občinske uprave v svojih rokah

Izidi pokrajinskih volitev

Komunistična partija

Krščanska demokracija

Socialdemokrati

Neodvisna socialistična zveza

Republikanci

Gibanje za neodvisnost STO

Liberalci

Italijanska socialistična stranka

Neofašisti

Monarhisti

Slovenska lista

Indipendentisti (Trieste ai triestini)

Število glasov

Sedežev

46.901 6

70.982 9

14.114 2

5.907 1

5.580 1

4.970 -

6.912 1

11.105 1

28.240 3

2.405 -

4.803 -

4.987 -

V nedeljo ob 11. uri
bo v Ljudskem
domu v Trstu
vl. Madonnina, 19

Proslava
Oktobrske revolucije
Udeležite se!

Na splošno je naša Federacija zadovoljna z uspehom. Z dneva v dan postajajo naši uspehi bolj jasni. Se enkrat se izkazuje, kako določene valitacije, ki se jih postavljajo v ostali republiki, imajo pri nas povsem drugačen značaj in kot gibanje samo se tu usmerja na povsem drugačen način.

Komunistična partija je dosegla pozicije iz katerih je mogoče napraviti nadaljnji korak naprej. Te pozicije so trdne in neločljive. To so pozicije dejne in politične pridobitve, ki imajo trajni značaj in so gotovo izhodišče tudi za vse bodoče volitve, zlasti pa za senatne volitve, ki bodo prihodnjega spomladi in na katerih bo Komunistična partija dosegla nadaljnji velik uspeh.

PAOLO SEMA

Napredovanje KP v Italiji

Komunistična partija je po vsej Italiji krepko napredovala, tako na pokrajinskih kot občinskih volitvah. Pa zaradi KPI so napredovale vse levičarske sile na splošno. Ponovno so bile pridobljene vse občine velikih mest, ki so bile že prej v rokah ljudskih sil. KPI in PSI sta skupno prejeli 40 odstotkov vseh glasov. Krščanska demokracija je na teh volitvah izgubila približno en milijon glasov. Zlasti značilno pa je, da so levičarske sile napredovale predvsem v velikih industrijskih in najbolj razvitih središčih, kar neizpodbitno dokazuje, da se ljudske množice nikakor ne navduhujejo za toliko opevani in tako imenovani »gospodarski čudeži«, ki naj bi obstajali v Italiji in do katerega naj bi bilo prišlo po

zlagi politike, ki jo vodi Krščanska demokracija ob sodelovanju njenih privrascov.

Skupščina naše Federacije

11. novembra ob 19.30 bo na sedežu Politicne v Trstu sestanek političnih in organizacijskih sekretarjev naše partije. Na sestanku bodo razpravljali o izidih pokrajinskih in občinskih volitev na Tržaškem.

V torek, 15. novembra ob 19.30 bo v veliki dvorani Ljudskega doma v Trstu, ul. Madonnina 19, glavna skupščina naše Federacije. Na njej bodo razpravljali o izidih pokrajinskih in občinskih volitev na Tržaškem. Vstop z vabilom.

VOLILNI IZIDI V ITALIJI IN PRIMERJAVE S PREJŠNJI VOLITVAMI

Stranke	1960	%	1958	%
KPI	6.085.778	24,5	5.984.045	23
PSI	3.580.348	14,4	3.806.394	14,7
PSDI	1.426.365	5,7	1.214.600	4,7
PRI	319.978	1,3	372.758	1,4
KD	10.021.718	40,3	10.995.552	42,4
PLI	998.504	4	873.060	3,4
Monarhisti	715.499	2,9	1.228.869	4,7
Fašisti	1.473.835	5,9	1.198.200	4,6
Druge stranke	240.801	1		

vik Pipan, Albin Škerk, Jože Škerk, Josip Terčon, Just Terčon in Ado Vižintin-Slavec, KD bo imela 4 svetovalec in značilno je, da je neuspeli »podešta« Rinaldini na predzadnjem mestu med izvoljenimi. PSI in PSDI nista prišla v postev.

V DOLINI
Prepričljivo zmago je dosegla Demokratična občinska lista. Izvoljeni so sledeči kandidati: Dušan Lovriha, Josip Sančan, Josip Bolčič, Just Klan, Josip Kureš, Just Zuljan, Urh Hrvati, Rudi Kosmač, Josip Lovriha, Vera Kralj, Josip Ota, Ignacij Ota, Maks Ota, Anton Petaros, Aleksander Purger in Lidija Žerjal. Takimenoovana »Slovenska lista« bo imela v občinskem svetu 4 predstavnike. KD in PSI pa nobenega.

V ZGONIKU
Ponovno je zmagala lista demokratične enotnosti. Izvoljeni so: Alojz Pirc, Vladimir Gibic, Stančo Milčič, Albin Hrovatin, Ivan Knez, Just Pegan, Ivan Furlan, Ivan Rustja, Danilo Milčič, Karel Grilanc, Franc Colja, SDZ in SKS imata 4 občinske svetovalec, KD pa nobenega.

MILJE
V miljskem občinskem svetu, bo, kot smo že prej omenili 18 komunističnih svetovalec, med katerimi je na prvem mestu dosedanj Zupan Giordano Pacco. V občinskem svetu so tudi trije Slovenci: Kilijan Ferluga, Peter Viola in Adriano Furlani.

Na pokrajinskih volitvah leta 1952 smo na vsem Tržaškem ozemlju dobili 36.000 glasov. Na pokrajinskih volitvah leta 1956 pa smo jih dobili 54.141. Ne smemo pa pozabiti, da so v teh številkah vsi tisti glasovi socialistov, ki so na občinskih volitvah istega leta prejeli 9.603 glasov, en del glasov NSZ, ki se je na pokrajinskih volitvah predstavila samo v 9 volilnih okrožjih, nekaj glasov pristavev SDZ in indipendentistov. Zato je število glasov, ki se nanaša na pokrajinske vo-

litve leta 1956, netočno, pri čemer je treba dodati še nekaj stotin glasov v drugih občinah, na 11.105. Toda tu pa so vsi tisti glasovi radikalcev.

NSZ je dobila na zadnjih volitvah 5.907 glasov. Samo v tržaški občini jih je, na občinskih volitvah leta 1958, prejela 5.532, v ostalih občinah pa okrog 1.500. »Slovenska lista« je nekoliko napredovala.

Na letošnjih volitvah smo več kot 41.000 glasov in naš je, da smo v primerjavi z letom 1956 pridobili skoraj 7.000 glasov.

Tovariši socialisti so povečali število svojih glasov od 9.603, kolikor so jih prejeli na občinskih volitvah leta 1956, na 24.500, kar pomeni, da so dobili skoraj 15.000 glasov več. To je velika zmaga, ki kaže na to, da se ljudske množice nikakor ne navduhujejo za toliko opevani in tako imenovani »gospodarski čudeži«, ki naj bi obstajali v Italiji in do katerega naj bi bilo prišlo po

KP pridobila največ glasov

Na občinskih volitvah leta 1952 smo na vsem Tržaškem ozemlju dobili 36.000 glasov. Na pokrajinskih volitvah leta 1956 pa smo jih dobili 54.141. Ne smemo pa pozabiti, da so v teh številkah vsi tisti glasovi socialistov, ki so na občinskih volitvah istega leta prejeli 9.603 glasov, en del glasov NSZ, ki se je na pokrajinskih volitvah predstavila samo v 9 volilnih okrožjih, nekaj glasov pristavev SDZ in indipendentistov. Zato je število glasov, ki se nanaša na pokrajinske vo-

litve leta 1956, netočno, pri čemer je treba dodati še nekaj stotin glasov v drugih občinah, na 11.105. Toda tu pa so vsi tisti glasovi radikalcev.

NSZ je dobila na zadnjih volitvah 5.907 glasov. Samo v tržaški občini jih je, na občinskih volitvah leta 1958, prejela 5.532, v ostalih občinah pa okrog 1.500. »Slovenska lista« je nekoliko napredovala.

Na letošnjih volitvah smo več kot 41.000 glasov in naš je, da smo v primerjavi z letom 1956 pridobili skoraj 7.000 glasov.

Tovariši socialisti so povečali število svojih glasov od 9.603, kolikor so jih prejeli na občinskih volitvah leta 1956, na 24.500, kar pomeni, da so dobili skoraj 15.000 glasov več. To je velika zmaga, ki kaže na to, da se ljudske množice nikakor ne navduhujejo za toliko opevani in tako imenovani »gospodarski čudeži«, ki naj bi obstajali v Italiji in do katerega naj bi bilo prišlo po

Izidi občinskih volitev

Občina Devin-Nabrežina

Občinska lista	1.989
KD	1.074
PSI	199
PSDI	117

Občina Dolina

Občinska demokratična lista	1.743
PSI	250
KD	499
Slovenska lista	519

Občina Milje

Lista Frausin	4.529
KD	2.459
PSDI	520
PSI	245
MSI	325
PRI	233

Občina Zgonik

Lista demokratične enotnosti	446
Slovenska lista	210
KD	70

Naši župani na volitvah

Dušan Furlan župan v Nabrežini

Giordano Pacco župan v Miljah

Dušan Lovriha župan v Dolini

Alojz Pirc župan v Zgoniku

NAJ ŽIVI OKTOBRSKA REVOLUCIJA

ki je za vse narode sveta odprla novo pot napredka in miru

Pomen 43 obletnice

Z Oktobrsko revolucijo se je začelo novo poglavje zgodovine vsega človeštva. Nastala je nova državna ureditev v Rusiji, istovčasno pa tudi nov svetovni sistem, socialistični sistem. Po zmagi Oktobrske revolucije so prvič v zgodovini človeštva prišli na oblast delovni ljudje, delavci in kmetje. Danes, 43 let po tej zmagi, živi v socialističnem sistemu več kot tretjina celotnega prebivalstva sveta, v socialističnem sistemu se proizvaja več kot tretjina vse svetovne proizvodnje in skoraj polovica svetovne proizvodnje temeljnih industrijskih in kmetijskih proizvodov. Kolonializem je v pravem razsulu. V deželah, ki so bile nekoč kolonije, so nastale nove miroljubne države. Samo v letu 1960 je na afriški celine nastalo 26 novih držav. Tudi dežele Latinske in Srednje Amerike se prebujajo, boreč se proti ameriškemu imperializmu. Do vsega tega je prišlo po zaslugi Oktobrske revolucije in zaslugah novega svetovnega, socialističnega sistema.

Letošnje proslavljanje Oktobrske revolucije se vrši v znamenju velike in odločne borbe za mir v svetu, za splošno razorožitev in za popolno osvoboditev kolonialnih narodov. Na čelu te velikopotezne borbe stoje Sovjetska zveza in druge socialistične dežele Evrope in Azije.

V času, ki nas loči od zmage Oktobrske revolucije, leta 1917, so bili, torej, napravljeni velikanski koraki naprej na vseh področjih. Milijoni delovnih ljudi Evrope in Azije, potem ko so se osvobodili izpod kapitalističnega jarma, stopajo gotovi v nove čase. Ne preti jim več negotovost, ne strah pred brezposelnostjo. V socialističnem svetu se je uresničila Leninova napoved, ki pravi: »socializem je planirana organizacija socialnega proizvodnega procesa, ki zagotavlja blaginjo in vsestranski razvoj vsem članom človeške družbe».

Apel naše Federacije

♦ V počastitev obletnice
Oktobrske revolucije vpišite
se v KPI!

Tovarišice in tovariši!

Po uspešnem zaključku predvolilne bitke se odpira kampanja za obnavljanje članske izkaznice za leto 1961 in za vpisovanje novih članov v našo Partijo.

Na delo, torej, s takim zaletom, kot ste ga pokazali v predvolilni kampanji in z navdušenjem zaradi doseženega uspeha, za okrepitev naše Federacije z vpisom stotin novih tovarišev v našo organizacijo.

Tovarišice in tovariši!

Leta 1960 je bilo zelo uspešno za Partijo, 1000 na novo vpisanih članov, velika kampanja za komunistični tisk in za nabiranje prispevkov v volilni sklad, uspeh na volitvah, na katerih je prišlo do nadaljnjega povečanja števila naših volivcev in ki je z veliko večino omogočil ponovno pridobitev občinske uprave v Miljah ter ohranitev vseh ostalih občin v demokratičnih rokah. Zaključimo leto 1960 z obnovitvijo članstva vseh tovarišev in tovarišic! Vpišimo na novo na stotine delavcev, mladincev, žena, Italijanov in Slovencev, da bomo tako na dostojen način proslavili 40-letnico ustanovitve naše Partije, ki bo 21. januarja 1961!

Tovarišice in tovariši!

Na delo v sekcijah in celicah, v mestu in v tavnar, v Miljah in vsem podeželju, za udržitve naših vezi z desetstotico komunističnih volivcev, za uspešno kampanjo za pridobivanje novih članov za našo Partijo!

Naj bo proslavljanje 43-letnice Oktobrske revolucije izhodišče velike politične kampanje, za udržitve naše Federacije z vpisovanjem novih članov!

Državljan, delavec, volivci!

Da podčrtamo voljo po miru, demokratični obnovi in gospodarskem razvoju, kar ste izrazili z vašim glasom za Komunistično partijo, vpišite se v KPI; vstopite v Partijo delavskega razreda in tržaškega ljudstva, da tako daste svoj doprinos v borbi za novo družbo, za mir in socializem!

KPI - Avtonomna tržaška Federacija

Po ustanovitvi oblasti sovjetov se je v Sovjetski zvezi izvršila velika kulturna revolucija

Po ustanovitvi oblasti sovjetov se je izvršila v Sovjetski zvezi velika kulturna revolucija.

Kriterij za presojo kulturne ravni nekega naroda je stanje njegovega šolstva. Po stanju šolske mreže lahko presodimo, kakšno pozornost posveča država šolski izobrazbi.

Kakšnem je bil položaj v carski Rusiji? Do izobrazbe niso imeli dostopa otroci delavcev in kmetov. Izobrazba je bila privilegij bogatašev.

Po uradnih statistikah iz leta 1914 je obiskovalo šolo 8 milijonov učencev, to je ena petina vseh otrok in doraščajoče mladine. Več kot 30 milijonov otrok pa ni hodilo v šolo in zaradi tega ni znalo ne pisati in ne brati.

Carska vlada je bila sovražnik šolske izobrazbe. Zavirala je zlasti izobrazbo v obrobni področjih, kjer prebivajo neruski narodi. Zaradi tega je bil odstotek nepismenega prebivalstva na Kavkazu, v Osrednji Aziji in drugih predelih ruskega carstva zelo visok. Štirideset narodov, ki živijo na omenjenih področjih ni imelo niti pisave niti abecede. Zato so te narode imenovali »bepismene«.

Takoj po uvedbi sovjetske oblasti so s pozivom prebivalstvu razložili bistvena načela šolskega izobraževanja v novi državi: splošna šolska obveznost za otroke obeh spolov, brezplačen pouk, šolam in učiteljem zagotovljen materialni pogoj itd.

Sovjetska vlada je potrosila velikanske vsote za šolstvo. Mreža šol

in število učencev se je naglo dvigalo že v času prvih petletk. V tem razdobju je število šol doseglo številko 200.000, število učencev pa se je v primerjavi s predrevolucijsko dobo skoraj petkrat povečalo. Tik pred drugo svetovno vojno je bilo na osnovnih in srednjih šolah v Sovjetski zvezi 32,9 milijonov učencev.

Med zadnjo vojno se je mreža šol zmanjšala. Mnogo šol so uničili nacistični osvajači. Toda takoj po koncu vojne so bile vse šole obnovljene in poleg že prej obstoječih so nastale še nove. Tako je bilo na koncu leta 1950 v SZ skupno 193 tisoč osnovnih in srednjih šol, učencev pa 31.800.000. Danes je nepismenost popolnoma odpravljena. Ako pristajemo k učencem osnovnih in srednjih šol še študente vi-

Leninove napovedi so se izpolnile s čudovito natančnostjo

Lenin je zasnoval načrt za vstajo: »Obkoliti in odrezati Petrograd zavzeti ga s kombiniranim naskokom mornarice, delavcev in vojaštva«, te tri glavne sile pa tako kombinirati, »da bodo brezpogojno zasedle in za vsako ceno obdržale: a) telefon, b) telegraf, c) železniške postaje, d) v prvi vrsti pa mostove«. V bojne oddelke je treba uvrstiti, da se bodo udeleževali vseh važnih operacij, »najodločnejše borbe« — najboljše delavce, delavsko mladino, najboljše mornarje, drzne ljudi, ki bi se držali gesla »čtetudi umremo, sovražnika ne pustimo skozi«. Za uspeh vstaje je potrebna trojna drznost. »Uspeh ruske revolucije zavisi od dveh, treh dni boja«.

In ravno po tem Leninovem načrtu se je izvajala oktobrska oborožena vstaja.

20. oktobra je Lenin po sklepu CK ilegalno prišel iz Vyborga v Petrograd. Tri dni kasneje se je vršila zgodovinska seja CK. Z refe-

ratom o nujnosti vstaje je nastopil Lenin. Po njegovem referatu je CK sprejel zgodovinsko resolucijo, ki je postavila na dnevni red oboroženo vstajo. Tri dni nato je bil izvoljen nov partijski center za vodstvo vstaje. Ta center je bil vodilno jedro vojaško-revolucionarnega komiteja pri petrogradskem sovjetu in je praktično vodil vso vstajo.

Za to, da je bila sklenjena vstaja, je bila potrebna genialna bistrovost Lenina, njegovo čudovito revolucionarno moštvo, silna odločnost in pogum. Lenin je vedel, da se pravi postaviti vse na kocko, ako se v tedanjem položaju dvigne množice na vstajo. Vendar se Lenin ni ustrašil tveganja, kajti vedel je, videl je s svojim jasnovidnim očesom, da je vstaja neizbežna, da bo vstaja zmagala, da bo v Rusiji napravila konec imperialistični vojni, da bo vstaja v Rusiji razgibala izmučene množice na Zahodu, da bo vstaja v Rusiji spremenila imperialistično vojno v državljansko vojno, da bo vstaja prinesla sovjetsko republiko in da bo sovjetska republika postala branik revolucionarnega gibanja po vsem svetu.

In to Leninovo revolucionarno predvidevanje se je kasneje izpolnilo s čudovito natančnostjo. Izdajalec se ni posrečilo izpodnesti vstajo. Partija se je na vso moč pripravljala nanjo. Vsa pripravljala dela za vstajo je vodil neposredno partijski center, ki je zbral vse niti vstaje v svojih rokah in Lenin je brez prestanka usmerjal delo CK.

Začasna vlada, ki si je prizadevala, da bi prehitela boljševike, je sklenila, da bo 24. oktobra (6. novembra po našem koledarju) naskočila Smoln, kjer se je nahajal štab vstaje in tako zadala revoluciji smrtni udarec. Istega dne, zgodaj zjutraj je ustavila centralno partijsko glasilno »Delavška pot«. Pred uredništvom in tiskarno so se pojavili vojniki in oklopni avtomobili, toda Rdeča garda je potisnila oklopne avtomobile nazaj in že dopoldne je »Delavška pot« prišla na svetlo. Uvodnik »Kaj nam je potrebno?« je pozival množice, naj strmoglavijo začasno vlado. Hkrati so na povelje partijskega centra urno zbrali v Smolnem Rdečo gardo in revolucionarno vojaštvo. Tako se je vstaja začela.

Proti jutru 25. oktobra (7. novembra) so bili telefonska centrala, hrzlovi, radijska postaja, mostovi čez Nevo, železniške postaje in najvažnejši uradi, skratka ves Petrograd, v rokah upornega proletariata. Vstaja je zmagala. Ob desetih dopoldne je Vojno-revolucionarni komite objavil Leninov zgodovinski proglas »Državljanom Rusije«, ki je naznanjal ljudskim množicam stromoglavljeno začasno vlado in prehod državne oblasti v roge sovjetov.

Prav tako se je še istega dne pozno ponoči, začel II. vseruski kongres sovjetov, na katerem je bil objavljen proglas o prehodu vse državne oblasti v roke sovjetov.

Dejstva in številke

Sovjetska industrija se zelo naglo razvija. V okviru sedanjih sedemletke je bilo doslej zgrajenih že 1500 novih sodobno opremljenih industrijskih obratov. Vrednost industrijske proizvodnje v prvem polletju tekočega leta je bila za 70 milijard višja od vrednosti proizvodnje v enakem obdobju preteklega leta. V prvih šestih mesecih letošnjega leta je bila proizvodnja petroleja dvakrat večja kot v letu 1949, proizvodnja cementa je bila dvakrat višja kot pa leta 1952, proizvodnja dieslovih motorjev pa celo štirikrat višja kot leta 1956. Pridobivanje železne rude je v prvih šestih mesecih tekočega leta bila skoraj tako velika kot proizvodnja celega leta 1952 itd. Na ozemljih Osrednje Azije in Kazakstana so pred revolucijo proizvajali le 7 milijonov KWH električne sile, danes na omenje-

Hruščev v enem svojih govorov pravi: »Danes je jasno pred vsem svetom, da prava svoboda, nagel razvoj gospodarstva, napredek kulture, zmaguje tam kjer zmaguje ljudstvo, tam kjer prevladuje nova družbena ureditev, to je tam, kjer zmaguje socializem«.

nih ozemljih proizvajajo 19 milijard KWH električne sile na leto, kar je več kot 9-krat toliko kot so jo pridobivali v vsej carski Rusiji. Leta 1940 je bila sovjetska mehaniška industrija 35-krat višja od proizvodnje leta 1913, leta 1958 je bila ta proizvodnja 237-krat višja, leta 1959-krat in v prvih šestih mesecih tekočega leta celo 450-krat višja od leta 1913. Vzporedno z vsem tem se prav tako naglo razvija gradnja stanovanjskih hiš. Samo v polnletnem letu se danje sedemletke so zgradili udobna stanovanja za več kot 3 milijone družin. Toda v teku sedanjega sedemletnega načrta bo dobilo 80 milijonov ljudi nova stanovanja. Povsem razumljivo je, da se vzporedno z vsem tem zelo naglo dviga življenjska raven sovjetskih državljanov.

Dohodki sovjetskih kmetov so danes 7-krat višji od leta 1913, toda ob koncu sedanjega sedemletnega načrta bodo ti 40-krat višji od leta 1913. Silno se je izboljšalo tudi socialno in zdravstveno skrbstvo. Leta 1959 je sovjetska država notrosila 219 rublov na osebo v te svrhe, predrevolucijska država pa je v ta namen potrosila le 91 kopejk na osebo v ta namen. Število zdravnikov se je povečalo za 16-krat, Danes v Sovjetski zvezi študira povprečno vsak četrti prebivalec. Preteklo spomlad je en milijon študentov dovršilo desetletno šolo. Na višjih šolah se sedaj pripravlja na izpite 350 tisoč absolventov, na srednietehničnih šolah pa 480 tisoč študentov. Letos pa bo dokončno uveden 6-urni delovni dan.

DELO
GLASILLO AVTONOMNE
TRŽAŠKE FEDERACIJE K.P.L.
Uredništvo in uprava sta v Prstu, ul. Capitolina 3, telef. 44-046
in 44-047. Odgovorni urednik je Rudolf Blažič (Blagi). Tiska Tip. Riva v Trstu, ul. Torrebianca 10.